

Inspireerivad Eesti inimesed: arst Andres Lindmäe, julge tõetsija, kes kahtleb kõiges

Viimastel nädalatel on furoori tekitanud arst Andres Lindmäe, kes räägib meditsiinist nii, nagu arstid naljalt ei tee või ei julge. Seega tekkis mul endal kahtlus, kas selline inimene ikka tõepoolest eksisteerib? Tuli välja, et eksisteerib küll ning tal on öelda veel nii mõndagi.

Andres Lindmäe õppis Tartu Ülikoolis spordimeditsiini, see oli tol ajal üks populaarsemaid osakondi ja konkurss sinna üks ülikooli suuremaid (kandideeriti tervest Nõukogude Liidust). Vaatamata sellele, et Andres sai kiitusega kirurg-traumatoloogi diplomi ühe parima lõpetajana, on ta siiski jäänud avatuks maailmale, millest toonane õpetus midagi ei rääkinud. Andres alustas pärast arstikutse saamist tööd traumatoloogina, aga nõukogude aja viimaste aastate elu ei sobinud talle kuidagi. Isepäist noort tohtrit ei pidanud ka kinnised piirid ja nii ta Nõukogude Eestist üle ookeani USA-sse “American dreami” püüdma läks. Viis aastat hiljem USA-st naasnuna praktiseeris Andres hoopis manuaalteraapiat ning tänaseks omab ta Pärnus erakliinikut Villa Medica. USA-kogemust hindab ta väga avardavaks ja tema maailmatunnetus muutus tänu sellele palju. Kõneainet tekitanud Lindmäe artiklid ([“Korruptiivselt kaaperdatud meditsiin”](#) ja [“Süsteem, mis võib tappa”](#)) hakkasid kulutulena levima siis, kui ta otsustas avada oma kirjutiste jaoks internetilehe Terviseportaal.com.

Millal sa hakkasid vaatama meditsiinile ja maailmale teise pilguga? Ja mis sa mõtlesid siis, kui alles arstiks õppisid?

Kui ma arstiks õppisin, ega siis ma ei teadnud praeguse meditsiinisüsteemi tumedamate telgitagustest muidugi midagi. Õnneks olin õppinud eriala, mis tabletkirjutamist ei eeldanud. Ma õppisin traumatoloogiks ja kui sul ikka luu katki on, siis see on konkreetne teema – on vaja drastilist sekkumist, näiteks operatsiooni ja siis on seda niinimetatud tavameditsiini tõesti hädasti vaja.

USA-s ma opereerida ei saanud (seda ei saa seal teha ühegi teise riigi arst ilma residentuuri USA-s läbimata, aga ma ei olnud huvitatud enam 7-8 aastat oma elust tudengielule pühendama) ja pidin otsima teist väljundit. Tegelikult juba enne sinna minekut tutvusin manuaalteraapiaga: Eestis õppis spordimeditsiini Valeri Belan, kes praeguseks on aastaid olnud Valgevene olümpiakoondise peaarst, omal alal maailma tipp-tase. Teda võiks nimetada

manuaalse meditsiini “maaletoojaks” Eestis ja mul oli võimalus õppida tema juures. Ta tegeles manuaalteraapiaga, millest tol ajal Eestis suurt midagi ei teatud, aga ma sain ruttu aru, et see toimis palju paremini kui meetodid, mida ülikoolis samalaadsete probleemide puhul kasutama õpetati. Toon näite: kui dr Belan oli tudeng, siis ootas Maarjamõisa haiglas seljaoppi tollaegne minister Albert Norak ja legendaarne professor Arvo Tikk viis läbi koos tudengitega suurt visiiti. Noraki juurde jõudes küsis Valera, et professor, kas ma tohiksin selle patsiendi puhul manuaalteraapiat proovida? Professor ütles, et noh, tudeng, proovige siis. Asi lõppes sellega, et operatsiooni ei toimunud ja tänulik patsient saatis veel aastaid dr Belanile pühade puhul õnnitluskaarte.

Ja mina mõtlesin, et vau, on midagi, mis toimib ja mida mulle ei ole koolis õpetatud. Ameerikas taheti samuti manuaalsest meditsiinist “üle sõita”, ametlik meditsiinisüsteem sõdis vastu, et see ei toimi ja ei ole teaduspõhine. Tegelikult taheti maha suruda konkurentsi. Lõpuks läksid kiropraktikud kohtusse AMA (American Medical Association) vastu ja võitsid ning tänaseks on neid USA-s juba 60 000. Ehk siis see on arstide ja hambaarstide järel kolmas meditsiiniprofessioon ning arstid kaotavad neile järjepidevalt patsiente. See näitab, et on midagi toimivat, mida meile tavakoolis ei õpetatud. Ja tekib küsimus, miks? Praegu soovib samamoodi konkurentsist “üle sõita” Eesti Haigekassa, kes tahab väikesed erakliinikud lepingutest ilma jätta või nende lepingumahtusid oluliselt vähendada – tegelikult tähendab see arstiabi tsentraliseerimist ja monopoliseerimist vaid suurte haiglate kätte. Ohtlik suund, monopolid pole meile kunagi midagi head toonud.

Kui tulin Ameerikast tagasi, ei hakanud ma enam kirurgilisi oskusi “üles soendama”, hakkasin tegelema manuaalteraapiaga ja lõpuks rajasin Villa Medica erakliiniku.

Lisaks hakkasin hästi palju lugema ka muudel teemadel: tänu Ameerikas olnud ajale olin ma võimeline lugema väga kiiresti ja väga keerulist inglise keelt ja nii sattusin sellistele internetilehtedele, kus oli väga silmiavavat informatsiooni. Alternatiivmeditsiini teemade kaudu – mis tegelikult muidugi ei ole alternatiivne – see kõik on lihtsalt pea peale pööratud, jõudsin ma ka üldisemate teemade juurde. See juhtus nüüdseks juba vist viis aastat tagasi, kui hakkasin maailma teise pilguga vaatama ja leidsin, et meile on koolis palju valetatud ja koolisüsteem ja meedia teeb seda jätkuvalt.

Siis ma jäingi neid saite lugema. Need ei olnud nn vandenõuteooriate saidid, ma ei jõudnud alguses David Icke'i ja teisteni. Aga ma jõudsin internetilehtedeni, kus kirjutasid väga tugevad rahandus- ja majandusanalüütikud ja ma sain teada, kuidas tegelikult toimib maailma rahandus- ja majandussüsteem ning kui palju manipulatsiooni ja kuritegelikkust selles on.

Paljude inimeste jaoks on ju ka rahandus- ja majandussüsteemis toimuv kõigest vandenõuteooria. Nad ei suuda uskuda, et nii suured süsteemid võiksid olla loodud nende kahjuks.

Loogilist rada pidi erinevaid süsteeme analüüsides jõuab analüüsivõimeline inimene tahes-tahmata lõpuks samasse kohta välja. Ühe pusletüki abil sa ju ei saa aru, mis pildiga on tegu, aga kui on piisavad informatsioonikilde, siis ühel hetkel hakkab pilt selginema ja saad aru, et suur pilt on hoopis teistsugune, kui sulle koolis räägitakse või lehes kirjutatakse. Võtame kasvõi selle, et maailma rahandussüsteemi kontrolliv USA Föderaalreserv (sisuliselt keskpank) on tegelikult käputäie erapankade omanduses. See info on absoluutselt tõene ja

kontrollitav, aga massimeedia sellest ei räägi. Mainitud fakti teadmine avab aga maailma hoopis teises võtmes.

Kui vaadata tänapäevase lääne meditsiini kujunemist, siis USA-s ajaloost näeb väga selgelt, kuidas Rockefellerid asusid rahastama ainult ühte haru meditsiinist, kirurgial ja farmakoloogial põhinevat ravitsemist. Kuidas on Eesti meditsiin välja kujunenud, kui palju on see mõjutatud USA-st?

Mitte ainult et rahastati eelkõige farmakoloogial põhinevat meditsiini, vaid teised meditsiinikoolkonnad tõrjuti lausa jõuga välja ja marginaliseeriti. Muidugi mõjutab USA tervet maailma võimsalt, siin ei ole üldse mingit kahtlust. Ükskõik mis sektorit sa vaatad, siis teaduskeel on inglise keel, meditsiinikeel on inglise keel jne. Loomulikult mõjutab USA ka Eesti meditsiini oluliselt.

USA-s olles nägingi, et meditsiin on väga farmakoloogia ja rahategemise põhine. Ja nägin, et Eesti arstid olid sel ajal tegelikult teatud mõttes targemad, sest osati veel mõtelda, katsuda. Kuigi ka meil on üha rohkem hakatud seda USA ainult aparatuuridele tugineva diagnoosimise ja teed minema.

Praegused diagnoosimisvõimalused on varasemaga võrreldes fantastilised ja teatud olukordades asendamatud, aga nad on räägelt ülekasutatud ja seeläbi kahjustatakse patsiente. Modernne diagnostika ei anna õigust unustada oma mõtlemisvõimet. Näiteks mina tahan Villa Medicasse tuua Tiibeti arsti, kes inimest kuulates ja vaadates ning pulssi katsudes oskab aparatuuridest varem inimestes tasakaalutust ja algava haiguse ohtu ära tunda.

On sul Ameerika ajast tuua näiteid, kuidas järgiti isegi sobimatus olukorras sisseõpitud reglementi või pandi diagnoos, mis ei osutunud õigeks?

Kahjuks läbi isikliku kogemuse, nimelt mu abikaasal lõigati neljandal raseduskuul pimesool. Mina viisin ta haiglasse sõnadega, et palun, üks pimesool teile – ma olin neid kunagi ju ka ise opereerinud ja oskasin diagnoosida. Nad piinasid rasedat naist, kelle seisund üha halvenes, erinevate testidega kuus tundi, enne kui lõpuks opereerima hakati. Ma olin hämmingus, küsisin, et mida te teete ja miks? Nad tegid isegi röntgeni... See oli tõesti halb kogemus. Ja esimene arve, mis saime, oli 8300 dollarit...

Rahalüpsmist on tohutult, teenivad arstid ja advokaadid, sest kohtusse kaebamisi on meeletult. Eks see sunnib praktiseerima nn kaitsemeditsiini ja julgestuseks tegema võimalikult palju teste. Samas on see pädevusepuudusest tingitud kindlusetuse küsimus.

Kuna sa nüüd tegeled n-ö ilumeditsiiniga ka, või vähemalt omad ilukliinikut, siis tahaksin küsida mõned küsimused, mis väga huvitaksid naisi, kosmeetika kohta. Kui palju on üldse kasu igasugu kreemidest?

Mäletan ühte uuringut, kus võrreldi vaseliini ja igasugu kallite nimedega kreeme ja tulemus oli see, et ega suurt vahet ei olnud. Tegelikkus on selles, et kas sul on teatud mõttes hea geneetika, hea näostruktuur ja sidekude. Ja eks ilu tuleb seestpoolt tegelikult – mida sa sööd, kuidas sa liigud, kuidas sa hingad ja sarm tuleb sinna juurde jne. Ehk siis ma ei usu eriti ilu genereerimisse kreemidega. Kuigi, olen valmis oma praeguseid uskumusi alati muutma piisava tõendusmaterjali olemasolul. Salvid ortopeediliste probleemide ravis on ka minu jaoks niisugune “võta üks ja viska teist” teema – no ei tungi Fastum geel sügavale valu allikani, nagu reklaam väidab, no ei tungi! Aga reklaam on massiivne ja kui inimesel paremat kogemust ei ole, eks ta siis ikka proovib.

Siia otsa tuleb kohe natukene ketserlik küsimus, et kuidas sa selle ilukirurgia oma maailmapuslega sobitad?

Ilukirurgia on siiski vaid üks osa meie kliiniku poolt pakutavast. Põhiline on siiski ortopeedia ja taastusravi. Mina ise otseselt ilukirurgiaga ei tegele, kuigi jah, ma olen kliiniku omanik ja peaarst. Operatsioonisaali valmis ehitamine ja pidamine on kallis, esteetiline kirurgia aitab kliinikut majandada. Aga mul ei ole ilukirurgia vastu ka eetilisel midagi. On ju elus selline kategooria nagu esteetika ja me ju tahame, et meie ümber oleks kõik esteetiline ja harmoonias. Inimene alateadlikult tunneb end hästi, kui keskkond on esteetiline. Ja kui inimene näeb esteetiline välja, siis sellega on täpselt sama lugu. Kui kuskilt annab korrigeerida, siis miks mitte.

Muidugi kuskilt läheb piir, näiteks kui naisel on ilusad väikesed rinnad ja küsimus on, kas ta peaks neid implantaatidega suurendama ja teatud mõttes midagi (loomulikkuse) kaotama, siis ma ei tea... Või kui mehed hakkavad panema implantaate, et sääre- või rinnalihased oma oleksid mehelikumad... Kui inimesed tahavad plastilise kirurgia abil lahendada psühholoogilisi probleeme ja ilukirurgia tarbijate hulgas siiski on rohkem psühholoogiliste probleemidega inimesi, siis jah, need me tunneme ära, ja ainult raha nimel neid kindlasti ei opereeri. Mul on mees üks patsient, kes tahtis ninaoperatsiooni ja ma olin konsultatsiooni juures. Olime kirurgiga ühisel arvamusel, et no nii ilus nina, täpselt proportsioonis ja temale ideaalselt sobis – vaatasime vaid ilukirurgiga teineteisele otsa ja ütlesime, et me ei näe siin küll midagi, mida peaks korrigeerima.

Tuleks tagasi selle seestpoolt algava ilu juurde. Miks arstid eriti ei soovita toitumise korrigeerimist, vaid esimese asjana määravad ravimeid? Kas toitumisõpetust siis meie tervise eest hoolitsema pidavatel arstidel koolis ei ole?

Ma ei ole kursis, kuidas see praegu on, aga haridus oli toitumise kohapealt kesine minu tudengiajal ja ma kardan, et on praegugi. Üks põhjus on kindlasti see, et arstiteadus ei ole kujunenud evolutsiooniliselt, vaid “ülaltpoolt” kontrollituna, ehk siis kui Hippokrates ütles, et toit on sinu parim meditsiin, siis nüüd äkki on hoopis tablett sinu parim meditsiin. Kuna praegune süsteem loodi ravimitööstuse huvides, siis arstid koolitatakse vastavalt ja farmakoloogial on selles väga suur roll. Kui sulle pannakse pähe paradigma, et kõike ongi võimalik tablettidega ravida, siis teine paradigma jääbki kõrvale. Ja sina tudengina ju usudki kõike seda, mida räägitakse – süsteemi huvides arstid saavad teatud mõttes jah kohe

silmaklapid pähe. Aga jah, ma ei ole kursis, mis mahus toitumist praegu õpetatakse, kuid ma ei usu, et farmakoloogia maht vähenenud oleks.

Mis on sinu nägemus ravimitööstusest?

Ma olen ravimitööstuse ajaloo tumedamat poolt uurinud ja tean, kuidas see loodi ja kasvas. Alati kui me räägime tööstusest, peame meeles pidama, et me ju elame ahnust kultiveerivas ühiskonnas. Probleem on, et nagu riikide nii ka suurte korporatsioonide etteotsa jõuavad tihti psühhopaadi-sotsiopaadi kalduvusega inimesed. Need inimesed ei hooli sellest, et tema võim või kasum tuleb kedagi kahjustades, siis on täiesti arusaadav, et kasumit tehakse ka varjates ja valetades.

Väga ilmekalt illustreerib olukorda see, et viimase paari aasta jooksul on end süüdi tunnistanud kuus maailma kõige suuremat farmaatsiafirmat uuringutulemuste võltsimises. Ja me ei räägi siin mingist kuulujutust, vaid nad on end reaalses kohtuasjades realselt süüdi tunnistanud ja hiigelsuuri trahve maksnud. Siin ei olegi enam midagi rohkemat öelda.

Astume nüüd meditsiiniteemast veidi kõrvale. Mis sa arvad poliitikast? Ja kuidas sina näed Eestit – kas meil on demokraatlik riik?

Kas me tegelikult teame, mis see demokraatia üldse on? Nende terminitega, kommunism, sotsialism, kapitalism on meid lollitatud hästi palju ja demokraatia on ka üks terminitest, mille sisust inimestel on vaid stamparvamused. Rokkmuusik Frank Zappa on öelnud, et demokraatia on illusioon, mida meile mängitakse nii kaua, kuni see nendele mängijatele kasulik on, aga eesriide taga on kõva kivisein. Demokraatia on oma sisult ju kambavõim – kui näiteks kaks hunt ja lammas hääletavad, kes õhtusöögiks on, siis on tulemus ju üsna ettearvatav.

Selles mõttes ma demokraatiasse ei usu, ma usun inimese vabadusse ja ka vastutusse, sest need käivad koos. Poliitikutest rääkides... Kuulus Ameerika kindral George Patton on öelnud, et "poliitikud on üks madalamaid eluvorme". Seega jah, ma ei arva palju. Loomulikult ei saa üldistada aga sotsiopaatide hulk tipp-poliitikute hulgas (ka suurkorporatsioonide juhtide ja börsimaaklerite hulgas, muide) on suurem, kui muude elualade esindajate hulgas. Ma ei kuulu ega hakka kunagi kuuluma ühtegi liitu ega parteisse, sest selliste gruppidega käib paraku kaasas, et sa pead mõtlema nagu nemad. Ja kuigi inimene on karjaloom, siis mina ei taha olla seda mitte ja tahan mõelda nii, nagu mina mõtlen.

Mis sa arvad vandenõudest? Kasvõi meie oma president Päts, et ühe versiooni leiad ajalooõpikutest, kuid riigikogu istungite protokolle ja toleaegeid ajaleheartikleid uurides saad veidi teise pildi.

Juba Napoleon on öelnud, et ajalugu on kimp kokkulepitud valesid. Meil on olemas Savisaare ajalugu, Laari ajalugu jne, aga need on kõik on omavahel natukene erinevad. Siin tekib mul

küsimus – miks peaks minu laps või üldse keegi õppima koolis seda kimpu kokkulepitud valesid ja selle eest hindeid saama?

Kui mina hakkasin sellist teistmoodi juttu rääkima, mida inimesed ei ole harjunud lehest lugema ja telekast kuulma, siis selliste inimeste kohta kasutati tavaliselt sõna konspiratsiooniteoretik. See on tegelikult selline silt, mis on välja mõeldud naeruvääristamiseks ja sildi taga ei ole midagi muud kui psühholoogiline mõjutamine. Praeguseks on psühholoogilised uuringud aga näidanud, et nn konspiratsiooniteooriatesse uskujad on rohkem “kahe jalaga maa peal” kui ametliku versiooni pooldajad. Lisaks on nn konspiratsiooniteoreetiliste kommentaaride hulk internetis ületanud ametliku versiooni pooldajate arvu. Sildistamine enam ei toimi!

Konspiratsioon on ju sama vana kui inimkond – ajaloost teame, et igasugu vandenõud on olnud õukondade ja kuningakodade saatjad kogu aeg, kuidas me siis nüüd arvame, et nad järsku kuskile kadunud on?

Kas võib see konspiratsioon olla nii suur, et keegi võib tahta valitseda meid ja maailma? Võtame loogiliselt – keegi on perekonnapea, keegi juhib mingisugust firmat, keegi juhib riiki, keegi juhib mingisugust rahvusvahelist korporatsiooni. Kui me kosmosest Maa peale vaatame, siis ega ta nüüd nii suur ka ei ole, eriti meie praegusel informatsiooniajastul – miks ei võiks olla kedagi, kes tahaks kontrollida ja valitseda kogu meie planeeti? Muide, lisaks David Icke'ile ja teistele “konspiratsiooniteoretikutele” on sama väitnud ka näiteks USA kunagine president Teddy Roosevelt juba aastal 1907: “Eksisteerib salajane valitsus, mis on teile nähtava taga ja see kontrollib kõike.” Sama on öelnud John Kennedy. Ka konspiratsiooniteoretikud?

Eriti kui on olemas Maailmapank või Ameerika Ühendriigid või Euroopa Liit või NATO jne.

Jah, need on loodud ju teatud eesmärgil ja selle maailma kursside määramiseks ja juhtimiseks, seega mina ei näe siin küll mingit vandenõuteooriat, see on nii elementaarne konspiratsioon kui vähegi olla saab.

Olen lugenud ühest huvitavast artiklist, et inimestele on üldiselt omane ihaldus kuuluda igasugu siseringidesse (ühingusse, liitu, parteisse jne), see annab kindlustunde ja kaitseb. Kuna inimene ei taha sealt grupist välja arvatud saada, siis mängib ta reeglite järgi ja on tegelikult manipuleeritav. Ja kuna need siseringid omakorda sisaldavad siseringe, siis on väga loogiline, et nii võib välja jõuda ülima siseringini, mille liikmed soovivad kontrollida maailma. Ei midagi imelikku, täiesti loogiline – me ei saa ju seda kuidagi välistada.

Seda välistatakse tihti seetõttu, et “mina ise ju nii ei teeks”, ei suudeta ette kujutada, et keegi võiks tahta nii palju võimu. Seda lihtsalt ei suudeta uskuda.

Hea küsimus. Olen ise ka mõelnud selle peale, et mina ju seda ei teeks, et kuidas siis keegi teine teeks? Aga praeguseks teame, et hinnanguliselt kuskil 5–6 protsenti inimestest on kuuluvad meditsiinilise termini psühhopaadid-sotsiopaadid alla. inimestest kuuluvad

meditsiinilise termini psühhopaadid-sotsiopaadid alla. Niisugustele inimestele on iseloomulik soov kontrollida ja teistega manipuleerida, samuti jooned nagu patoloogiline valetamine, häbitunde, halastustunde, kahetsustunde absoluutne puudumine, nartsissistlik eneseimetlus. Ja kuna need inimesed ihkavad kontrolli ja võimu, siis nad pürgivad võimu poole ja seda tihti vahendeid valimata.

Ja kui ma ütleme, et meie ju käitume teistmoodi ja meie nii ei teeks, siis need inimesed teevad nii, nagu me ei oska ette kujutada, kuna neil teatud osad ajus lihtsalt puuduvad. On leitud, et nad on tavaliselt hästi sarmikad, hea jutuga inimesed, aga selle maski taga on need teised jooned, mida nad kasutavad võimule pürgimiseks. Seetõttu on psühho- ja sotsiopaadide kontsentratsioon võimupositsioonidel suurem kui mujal.

Kui nüüd mõtlema hakata, et kes on maailmas üldse kõige rohkem inimesi ära tapnud, sadades miljonites, siis nende ühine nimetaja on ju poliitikud tegelikult. Lenin, Stalin, Mao Tse-tung, Hitler, Pol Pot ja teised – need olid ju psühhopaadid poliitiku positsioonis! Meditsiiniliselt ekspertise võimule pürgijatele ju ei tehta, seega peab poliitikutele ettevaatlik olema.

Puudutaksin ka sündmust , mis on kõige rohkem inimesi mõtlema ärgitanud ja see on 9/11. Mis sa sellest arvad? Kas sa usud ametlikku versiooni?

On väga, väga ja väga palju fakte ja argumente, miks ametlikku versiooni mitte uskuda. Alates sellest, et minu teada ei ole mitte kuskil maailmas varem pilvelõhkuja kokku kukkunud tulekahju tõttu ning minu teada ei ole suudetud varem lennukikütuse põlemisel sulatada terast. Või miks kukkus kokku hoone 7, mis uudise eetrisse minnes diktori seljataga reaalselt veel kenasti püsti püsis. Ühesõnaga, selle kohta on niivõrd palju küsitavusi ja informatsiooni, et igaüks võiks selle mosaiigi enda jaoks kokku panna, sest sellest sündmusest arusaamine on märgilise tähtsusega mõttemaailma muutumise suhtes.

9/11 rünnakut kasutati Iraagi sõja alustamise ühe põhjusena (*casus belli*). Antiik Kreeka dramaturg Aeschylus on öelnud, et sõjas on esimene ohver tõde. Mõelge sellele!

Meile üldiselt ei meeldi, kui meile valetatakse. Mulle küll mitte. Küsimus on selles, et informatsiooni omamata ei saa paljud inimesed aru, kui neile valetatakse. Toon näiteks Eesti massimeedia – parem nimetus on korporatiivselt kontrollitud meedia – valelikkusest: juhtusin vana aasta õhtul vaatama Kanal 2 saadet “Unustamatu 2013”, seal oli Süüria sõjast videolõik, milles reporter väitis, et Süüria valitsus kasutas mässuliste vastu mürggaasi. Täiesti vale väide, eelmise aasta lõpuks ei väitnud enam nii ka USA propaganda, kuna väite tõe teie mittevastavus oli juba täielikult selge. Helistasin vastutavatele toimetajale ja juhtisin tähelepanu eetrisse läinud valeinformatsioonile. Toimetaja palus, et saadaksin talle väidet kummutavat tõendusmaterjali. Saatsin. Oma järgnenud vastuses toimetaja sisuliselt kinnitas, et eetrisse läinud informatsioon oli vale. Minu küsimus, et mis telekanal nüüd ette võtab, et kas ja millal on vabandust oodata, jäigi aga vastusetu. Sellest tingitud järgmine küsimus: kas ma ei peaks seda telekanalit vaatama seepärast, et ma saan valeinformatsiooni teema mittevastavuse tõttu või seetõttu, et mulle tahtlikult valetatakse. Kuna telekanal oma viga parandada ei tahtnud, siis pean kalduma viimase versiooni poole. Ja see on juba täiesti vastuvõetamatu! Tegemist ei ole mingi tühise väärarutusega, selline vale suunab ja kujundab inimese maailmapilti ja see on väga ohtlik.

Mis on sinu tulevikunägemus. Kuhu me oleme teel?

Maailma tahetakse kontrollijate poolt lükata totaalse kontrolli ja tsentraliseerimise poole. Minu mõttemaailmaga see kokku ei lähe. Planeeritavat tulevikku on kirjeldanud George Orwell oma raamatus "1984". Ma näen märke ja need ei ole ehk nii silmapaistvad siin Euroopas, aga need on juba väga drastilised Ameerika Ühendriikides, ehk siis riiki viiakse väga kiiresti totalitarismi ja diktatuuri poole. Maailma lükatakse majanduskraahi ja kolmanda maailmasõja poole.

Suurte katastroofide ja sõdade järel on ikka loodetud, et juhtunu ei kordu enam kunagi. Praeguseks on "arenenud" riikides kasvanud põlvkonnad, kes ei ole näinud tõelist majanduskriisi ega sõda. Nad on näinud suhteliselt head elu, ka meil siin Eestis on ju siia maani suhteliselt hästi, see tähendab tõeliste raskustega võrreldes. Mulle meeldib sel teemal väga Einsteini lause, et üks suurimaid vigu, mida inimesed teevad, on see, et nad arvavad, et neile harjumuspärane elu jääb kestma kogu nende eluaja.

Aga ma näen paralleelselt ka vastumõju kasvu – ühtpidi liigub maailma äärmusliku tsentraliseerimise poole (ka Euroopa Liit on üks selle väljendus), kuid samal ajal inimesed päris kiiresti ärkavad üles ja muudavad oma programmeeritud arusaamu ja nägemust maailmast. Ja kuna informatsioon on ühe hiirekliki kaugusel internetis, siis muutus on võimalik. See annab lootust, et tekib mingisugune tasakaal, kriitiline mass teisiti mõtlemaid inimesi ja ka ühiskonna suurema osa mõtlemine ja käitumismustrid muutuvad.

Mingisugustest vapustustest me ilmselt ei pääse – rahandus- ja majandussüsteem peavadki kokku kukkuma, sest samal viisil need edasi toimida ei saa. Ma ei usu, et see kergesti ja valutult läheb – kompleksed süsteemid – millistes me kahtlemata elame – ei lihtsustu aeglaselt ja iseeneslikult, ikka vägivaldselt ja kiiresti. Aga hiina hieroglüüfil "kriis" on kaks tähendust: üks on kriis ja kaos ning teine on võimalus. Seega on võimalus, et sünnib hoopis midagi uut ja paremat.

Selleks, et muutused saaksid toimuda, oleks meil ilmselt vaja ka rohkem usaldada iseennast, sest iga inimene on võimeline alustama muutust.

Absoluutselt. Meid õpetatakse lapsepõlvest alates uskuma ja usaldama ja austama autoriteete (õpetajat, arsti, poliitikut), aga mulle meeldib hoopis Larry Ellissoni (*maailma üks rikkamaid inimesi, tarkvarafirma Oracle asutaja – toim.*) öeldu: "Üks põhjuseid, miks ma olen jõudnud sinna, kus ma olen jõudnud, on ilmselt see, et ma ei ole kunagi pimesi usaldanud autoriteeti." Inimene võiks loomulikult ise kõik asjad läbi mõelda ja tunnetada. Kahelge kõiges, ka minu sõnades – need on vaid esialgsed infokillud teemadel, mis teile võib olla uued ja tundmatud – aga uurige, pange üksikutest infokildudest kokku oma uus maailmapilt. Teil saab huvitav olema, garanteerin!

Mariann Joonas